

GUIA

d'acollida del
resident'09

**Hospital
de l'Esperança**

**Centre Fòrum
de l'Hospital del Mar**

**Hospital
del Mar**

IMAS

Institut Municipal
d'Assistència Sanitària

GUIA d'acollida del resident'09

www.hospitaldelmar.cat

Índex

- 3 Salutació
- 4 Carta de presentació
- 6 Sessions d'inici per als nous residents
- 7 L'Institut Municipal d'Assistència Sanitària
- 8 Història dels hospitals
- 13 Comissió de docència
- 14 El tutor de residents
- 16 Tutors de residents per àrees i serveis
- 17 Servei de prevenció de riscos laborals
- 18 Servei d'Atenció a l'Usuari
- 19 Sessions clíniques i bibliografia recomanada per serveis
- 34 Altra informació d'interès

Salutació

Heu acabat un cicle de la vostra vida acadèmica i entreu en el món professional. Veniu a formar-vos com a metges de diferents especialitats i en la vostra activitat la docència tindrà una part cabdal però heu vingut també per treballar i això marca una diferència respecte el vostre passat immediat. Aquest anys de formació en diferents vessants de la medicina són cabdals pel vostre futur i són una inversió que pot ser tant profitosa que tot el temps i l'interès que hi dediqueu serà poc.

El món actual demana un notable esforç per les exigències d'una ciència en contínua transformació i progrés i per l'exigència legítima de la societat de professionals d'alta qualificació.

El que vàreu aprendre a la Facultat, si bé útil, ara no us serà suficient i haureu d'estudiar molt. Els vostres companys d'anteriors promocions, els vostres adjunts i sobretot els tutors us ajudaran a orientar-vos però, l'esforç sempre és individual. Molts de vosaltres també haureu d'aprendre tècniques i habilitats no únicament intel·lectuals i l'expertesa s'adquireix amb la pràctica i l'entrenament. Sigueu constants i treballadors i assolireu l'objectiu. Voldria però, que recordéssiu que la medicina s'exerceix sobre persones i que quasi bé sempre estan en una posició de precarietat i inseguretat que comporta la malaltia.

Aplicar el coneixement científic sobre els malalts àdhuc el cert, i en la pràctica de la medicina veureu que sovint solament és probabilístic o inferit sense evidències indubtables, comporta la necessitat de tenir criteris i valors ètics. Aquests han de donar resposta a preguntes i situacions al marge o per sobre de posicionaments socioculturals o religiosos.

Durant la vostra residència us heu de formar com a metges però, això vol dir formar-vos com a persones i formar-vos en la bioètica, no sols com a coneixement científic o humà, sinó amb una pràctica assumida en la vostra manera de ser i fer. Cercar la "virtut"* és propi de tots però pot ser més obligat en la pràctica mèdica.

Recordeu sempre que l'obligació de la medicina és curar i tenir cura dels malalts, prevenir les malalties, lluitar contra el dolor i ajudar a morir quan no pugueu curar i la fi és inevitable. És probable que també sigui la nostra obligació ajudar a comprendre i elaborar nous models que els canvis socials i culturals comportin.

La vostra pràctica de la medicina hauria de basar-se no en models de relació metge-malalt "paternalistes" ni "contractuals-informatius" sinó "personalitzats i interpretatius", amb una funció de conseller del malalt que està en una situació que desconeix i l'angoixa, i sempre que pugueu en un model "amistós i deliberatiu", implicant-vos en l'ajuda íntima per fer-li suportable la malaltia, constatat i complidor del tractament, perquè el comprèn, i fins i tot per ajudar-lo a morir sense tanta solitud.

La informació i la comunicació han de ser els vostres instruments i "la bata" els malalts l'han de veure com una bandera amistosa d'ajuda i no com un escut "pseudoprofessional".

No tingueu por, perquè com tots els que hem passat per aquest període, us en sortireu, però, sigueu dúctils i oberts per transformar-vos durant aquests anys, incorporant tota l'experiència científica i ètica perquè quan acabeu sigueu bons metges, i això vol dir tècnica i humanament.

En nom dels meus companys us dono la benvinguda i us agraeixo els valors que la vostra incorporació representen per a tots nosaltres com a col·lectiu. Impliqueu-vos i ajudeu-nos a fer millors els nostres hospitals.

* (manera de ser per la qual l'home es fa bo i per la qual realitza bé la seva funció pròpia)

Carta de presentació

Serveixin aquestes línies per donar-vos la benvinguda a la nostra ciutat i als centres hospitalaris de l'Institut Municipal d'Assistència Sanitària, IMAS, i presentar-vos la Guia d'Acollida del resident 2009.

La Guia d'Acollida del Resident es va crear el 1997. Cada any es revisa i s'actualitza l'edició amb els suggeriments de tots els que participem en el procés docent.

La Guia ofereix una visió global resumida del que han estat i el que són actualment els hospitals de l'IMAS, i de la tasca que en ells es desenvolupa.

S'exposen els trets principals de l'estructura i organització general que dona suport a la formació dels metges especialistes en formació, fonamentada en la Comissió de Docència i els Tutors. Es fa un resum de les principals activitats formatives, beques i ajuts que s'ofereixen al conjunt de residents. Es fa un detall sobre cada una de les especialitats acreditades: noms dels caps de servei i dels tutors, sessions i publicacions recomanades.

Al final hi ha un apartat pràctic sobre punts i temes d'interès específics i concrets de cada un dels centres de l'IMAS.

Esperem que aquesta Guia us sigui útil per la vostra integració a la vida hospitalària, tot donant-vos la benvinguda en nom de la Comissió de docència i del personal hospitalari.

Juan Gutiérrez
President Comissió
Docència IMAS

Sessions d'inici per als nous residents

Durant els primers dies des de l'arribada dels nous residents, s'imparteixen unes sessions amb la finalitat de donar a conèixer les bases d'un seguit de temes mèdics i organitzatius, importants pels treballadors dels nostres centres. S'han agrupat en els primers dies per facilitar l'assistència dels residents. Degut al seu contingut bàsic, les considerem molt útils per a tots els residents.

Informació general IMAS

Pau Gomar (Recursos Humans. IMAS)

Imma García (Selecció i Desenvolupament IMAS)

Presentació organització funcional. Línies de futur

Cristina Iniesta (Direcció. H. Mar)

Situació de la documentació clínica-Història Clínica Electrònica. Estructura i qualitat de l'informe d'alta

Pilar Torre (Documentació clínica i Arxiu)

Valoració i tractament del dolor

Elisa Arbonés (Anestèsia)

Introducció a la xarxa informàtica dels hospitals de l'IMAS

Alfons Aguirre (Urgències)

Pablo Andolz (Informàtica IMAS)

Intranet

Maribel Pérez Piñero (Comunicació i Atenció a l'Usuari)

Presentació Centre de Recerca de l'IMAS.

Miguel López-Botet (IMIM - Hospital del Mar)

Vigilància, prevenció i control de la infecció hospitalària

Cristina González Juanes (SAEC)

Juan Pablo Horcajada (Medicina Interna-Infecçioses)

Hernando Knobel (Medicina Interna-Infecçioses)

Roser Terradas (SAEC)

Rosario Villaescusa (SAEC)

El laboratori: què li podem demanar?

E. Martínez (Laboratori Urgències)

Quin profit podem treure d'un servei de farmàcia hospitalària?

Javier Mateu (Farmàcia)

Prevenió de riscos laborals (Llei 31/1995)

Yolanda Domínguez (Prevenió Riscos Laborals)

Transfusions al 2009: què cal saber?

Mercè López (Hematologia)

Estructura i funcionament del servei d'urgències

Elias Skaf (Urgències)

Programa de trasplantament i obtenció d'òrgans a l'IMAS

Concepción Estadella (Nefrologia)

Hospitals Lliures de Fum

Oscar García Algar

(Comissió Hospital Lliure de Fum)

Comissió Tècnica de l'IMAS d'Atenció als Maltractaments CTIAM

M.Teresa Martínez Izquierdo (CTIAM)

CURSOS DE SUPORT VITAL

Suport Vital Bàsic (3 hores)

Francisco Álvarez (Medicina Intensiva)

Suport Vital Avançat (20 hores)

Francisco Álvarez (Medicina Intensiva)

ALTRES CURSOS

Es tracta de cursos que s'ofereixen durant la resta del curs acadèmic, dirigits a residents interessats en ampliar coneixements mèdics d'àrees específiques.

Curs d'urgències (30 hores)

Aquest curs és obligatori per als metges que facin guàrdies a l'àrea mèdica.

Isabel Campodarve, Elias Skaf (Urgències)

Curs de català per a no catalano-parlants (20 hores)

Aquest curs va dirigit a aquells residents que vénen d'afora i volen iniciar-se en el coneixement de la llengua i la cultura catalanes.

Roser Pedreny.

Curs de Protecció radiològica

Obligatori per als metges de determinades especialitats (Resolució del Ministerio de Sanidad y Consumo de 21 de abril de 2006)

PROGRAMA DE FORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

El Programa de Formació Complementària es va crear per tal de millorar la formació dels residents en àrees que són comunes a totes les especialitats. La idea va sorgir de la Xarxa de Comissions de Docència i Assessores, i està reconegut per l'Institut d'Estudis de la Salut, de la Generalitat de Catalunya. Aprofundeix en temes tant importants com la bioètica, la comunicació, el suport vital, la gestió, la investigació i la medicina basada en l'evidència.

Està organitzat en mòduls que es fan de manera independent, durant els 3 primers anys de la residència.

A banda del reconeixement oficial de l'Institut d'Estudis de la Salut, també es pot convalidar per 5 crèdits de doctorat del Departament de Medicina de la UAB.

•Primer any

Suport vital bàsic. (3 hores)
Francisco Àlvarez (Medicina Intensiva)

Metodologia científica i introducció a la recerca I:
Eines bàsiques per a una pràctica clínica basada en l'evidència. Accés i anàlisi crítica de la informació. (20 hores)
Jaume Marrugat (IMIM)

Habilitats comunicatives i entrevista clínica.
Juliana Esquerra (Formació Continuada)

Suport vital avançat. (20 hores)
Francisco Àlvarez (Medicina Intensiva)

•Segon any

Bioètica (24 hores)
Felipe Solsona (Medicina Intensiva)

Metodologia científica i introducció a la recerca II:
Bioestadística: Aplicació assistencial i a la recerca de la pràctica clínica basada en l'evidència. (20 hores)
Jaume Marrugat (IMIM).

•Tercer any

Gestió assistencial (20 hores)
Cristina Iniesta (Direcció. Hospital del Mar)

Metodologia científica i introducció a la recerca III:
Escriptura d'un article científic: Comunicació escrita dels resultats de la recerca clínica seguint els mètodes de la medicina basada en l'evidència. (20 hores)
Jaume Marrugat (IMIM)

FONS DE FORMACIÓ

La Comissió del Fons de Formació i Fons Social de Cultura i Esports de l'IMAS, disposa d'un pressupost anual per a ajuts a la inscripció a cursos i congressos, i borses de viatge, per als treballadors de l'IMAS, als quals poden accedir els residents.

AJUTS DE RECERCA JORDI GRAS

Cada any es convoquen els contractes d'ajuts a la recerca Jordi Gras per als residents de l'IMAS que finalitzen la seva formació, per tal que es formin incorporant-se en projectes de recerca.

L'Institut Municipal d'Assistència Sanitària

L'Institut Municipal d'Assistència Sanitària (IMAS) va constituir-se el 18 de març de 1983, amb l'objectiu d'aglutinar els recursos hospitalaris que fins aleshores depenien de l'Ajuntament de Barcelona. L'IMAS és un institut amb personalitat jurídica pròpia, compostat pels següents centres:

Hospital del Mar	hospital general d'especialitats i hospital de dia.
Hospital de l'Esperança	hospital amb tres grans línies: Oftalmologia, Aparell Locomotor i Radioteràpia.
Centre Fòrum	centre sociosanitari i unitat d'aguts de salut mental.
Centre Peracamps	centre d'urgències.
CAS Barceloneta	centre d'assistència i seguiment de les drogodependències.
CSM Sant Martí	centre d'atenció primària en salut mental.
PASSIR	programa d'atenció a la salut sexual i reproductiva als Districtes de Ciutat Vella i Sant Martí.

A més, l'IMAS compta amb un important centre de recerca, l'Institut Municipal d'Investigació Mèdica (IMIM), dedicat a la recerca biomèdica i sanitària i responsable de donar suport, coordinar i gestionar aquesta en l'àmbit dels hospitals municipals de Barcelona. La seva recerca s'estructura en cinc programes de caràcter multidisciplinar, al voltant dels següents eixos temàtics: Càncer, Epidemiologia i Salut Pública, Processos inflamatoris i cardiovasculars, Informàtica Biomèdica i Neuropsicofarmacologia.

La producció científica generada com a fruit d'aquesta recerca inclou prop de 400 publicacions anuals en revistes internacionals indexades al Science Citation Index (SCI) i al Social Sciences Citation Index (SSCI), i unes 200 d'àmbit nacional. Aquesta producció científica situa a l'IMIM-Hospital del Mar en la vuitena posició en el rànquing de centres de major producció científica en biomedicina de tot l'estat espanyol, i la quarta posició a Catalunya. Així mateix, l'IMIM-Hospital del Mar és el centre de recerca sanitari espanyol que publica major proporció de treballs en col·laboració internacional.

Quant a la docència de pregrau, l'IMAS té una Unitat Docent -UDIMAS- dependent de la Facultat de Medicina de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i de la Universitat Pompeu Fabra (UPF). Per altra part, al setembre de 1998 es va iniciar la llicenciatura de Biologia Humana dins del marc dels estudis de Ciències de la Salut i de la Vida de la Universitat Pompeu Fabra (UPF).

Dades d'activitat 2007

Estructura

Nombre de treballadors	2.521
Nombre de llits	931
Nombre de quiròfans	17

Activitat assistencial

Altes	30.715
Consultes externes	541.921
Urgències	159.068
Intervencions quirúrgiques	19.188

Activitat de recerca

CIBER ISCIII	7
Xarxes ISCIII	6
Nombre de projectes en actiu ISCIII	79
SGR (AGAUR)	15
UE	19
Projectes d'altres agències de recerca	82
Assaigs clínics aprovats el darrer any	116

Història dels hospitals de l'IMAS i de l'Institut Municipal d'Investigació Mèdica

HOSPITAL DEL MAR

Actualment, l'Hospital del Mar és un hospital general modern, universitari, actiu, investigador, que atén patologies de complexitat mitjana i alta i que, per la seva llarga història i ampla tradició de servei a la ciutat, batega i creix al mateix temps que ella.

Per la seva localització a la vora del mar, arquitectònicament únic i inundat per la llum mediterrània, l'hospital sembla mimetitzar-se amb la seva població de referència dels districtes de Ciutat Vella i Sant Martí, una població que és excepcionalment heterogènia i multicultural, i treballa per adaptar-se als canvis que aquesta li exigeix.

L'Hospital del Mar compta amb 400 llits convencionals i 20 llits de crítics, 35 places d'Hospital de Dia, 21 boxes polivalents d'urgències, 69 consultoris, 21 gabinets diagnòstics, 10 quiròfans i 2 sales de parts. Actualment es troba en un procés d'ampliació que duplicarà les seves dimensions i permetrà continuar donant l'adequada cobertura a les necessitats dels barris dels qui és referència, reforçant tant les necessitats de les persones més grans, pensant en l'envelliment de la població en alguns barris, fins a major dotació d'estructures d'urgències, proves diagnòstiques o sales de parts per a les noves necessitats de la població jove que s'ha instal·lat i creix en la seva àrea.

Una mica d'història

A la Barceloneta, barri marítim de Barcelona, i al mateix lloc on al segle XVI s'aixecava la "Casa de la Sanitat", centre de quarantena pels possibles contaminats d'ultramar, es troba l'actual Hospital del Mar, un hospital general que dona assistència sanitària al sector marítim i al casc antic de la Ciutat Comtal.

Les epidèmies de còlera i febre groga que van assolar Barcelona durant el segle XIX van obligar a l'Ajuntament de la ciutat a construir un llatzaret inaugurat el 1905. Així naixia el primer nucli del futur hospital per a infecciosos, que constava de diverses instal·lacions rudimentàries situades al mateix solar en què, entre 1929 i 1930, es va construir l'edifici horitzontal de l'actual centre. Tal com el seu nom indica, la funció primordial del nou Hospital Municipal va ser la de lluitar contra les malalties infeccioses que afligien contínuament la Ciutat de Barcelona degut a la seva doble condició de gran capital i d'important centre de trànsit marítim.

Després de la guerra civil, l'Hospital va jugar un paper decisiu en el tractament de greus epidèmies com les de verola (1940), tifus exantemàtic (1941-1942), poliomièlitis (1950) i còlera (1971). Durant el dramàtic increment de la poliomièlitis a la dècada dels 50, l'Hospital centralitzà la lluita anti-infecciosa, creà un servei de Poliomièlitis i adquirí el primer pulmó d'acer de Catalunya. Així mateix, va ser durant els

anys 60 i 70, hospital de referència per a casos de tètanus i gangrena gasosa per disposar d'una cambra hiperbàrica monoplaça i de la primera unitat de cures intensives existents a Espanya. Gràcies a la progressiva instal·lació de nous serveis, durant la dècada dels 70 i primers anys 80, l'antic hospital per a infecciosos es va expandir fins a convertir-se en un centre dotat de gairebé totes les especialitats mèdiques i quirúrgiques, incloent la primera Unitat de Deshabituació de Toxicomanies del país.

L'Hospital del Mar va rebre el reconeixement públic i un impuls definitiu el 17 d'octubre de 1986, quan el Comitè Olímpic Internacional va decidir que Barcelona fos la Seu dels Jocs Olímpics del 92, i es proposa l'Hospital com a centre sanitari de referència per a la família olímpica. A la Història de l'Hospital es recordarà aquesta data, no sols per l'èxit assolit en la seva reconeguda capacitat per assumir la responsabilitat olímpica, sinó com el punt de partida d'una remodelació arquitectònica de primera magnitud, que ha fet possible una oferta assistencial de notable qualitat i ha facilitat una nova organització de les activitats i, per tant, una millora del confort pels ciutadans i els professionals.

L'àrea d'influència de l'Hospital del Mar és d'aproximadament de 353.248 habitants, corresponents principalment als districtes I i X de la ciutat de Barcelona: Ciutat Vella i Poble Nou-Sant Martí. Les relacions de l'Hospital amb els metges que treballen a Atenció Primària de Salut de la seva zona d'influència, en gran part organitzats en àrees bàsiques de salut, són excel·lents. Aquesta relació s'ha concretat en diverses actuacions: atenció preferencial al pacient oncològic, programació directa des dels centres d'Assistència Primària de les visites hospitalàries d'especialistes i/o d'exploracions complementàries; protocols d'actuació conjunta (tractament integral del pacient diabètic, patologia tiroidea, control dels pacients VIH positius, etc); coordinació per a l'atenció urgent dels malalts greus visitats en els ambulatoris; definició d'acord amb les dades de morbiditat de l'àrea d'influència, de les patologies que haurien de derivar-se de forma urgent des de l'Atenció Primària al Centre.

L'Hospital del Mar no seria el que és sense el projecte de l'Institut Municipal d'Investigació Mèdica (IMIM), que depèn del mateix organisme que l'Hospital, l'IMAS (Institut Municipal d'Assistència Sanitària). Està format per més de 350 persones, entre personal contractat i col·laboradors, amb una composició mixta d'investigadors de l'IMIM i d'investigadors clínics de centres de l'IMAS, especialment de l'Hospital del Mar, l'Hospital de l'Esperança i el Centre Fòrum. Una part important del seu pressupost prové de fons de finançament externs competitiu que es gestionen a través de la Fundació IMIM. Sota la Direcció actual, els seus mèrits científics i el seu model de gestió li han valgut ser catalogat com a Unidad Mixta del Fondo de Investigaciones Sanitarias. La cooperació entre professionals de l'Hospital i

investigadors de l'IMIM es plasma en projectes comuns entre els quals cal destacar els estudis sobre asma, aspectes immunològics del diagnòstic i de la biologia de les neoplàsies, resistència a antibiòtics i assaigs clínics, tema, aquest últim amb que l'Hospital i l'IMIM han aconseguit gran reputació.

En proporció a les seves dimensions, relativament reduïdes, la producció científica de l'Hospital del Mar és una de les més rellevants del país. No hi ha dubte que la recerca ha estat un dels eixos centrals sobre els quals ha pivotat la il·lusió i la dedicació hospitalària de molts metges d'aquest centre sanitari.

El 1973, el conveni signat amb la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), posteriorment renovat els anys 1990 i 2001, converteix l'Hospital del Mar en un centre sanitari universitari. El 2008 l'IMAS inicia un model interuniversitari compartit entre la Universitat Pompeu Fabra (UPF) i la UAB. La Unitat Docent de la Facultat de Medicina, ubicada a l'Hospital del Mar (UDIMAS), ha suposat un estímul fonamental per l'academització progressiva de l'Hospital. La UDIMAS imparteix docència a 1.119 estudiants de la Llicenciatura de Medicina i compta amb més de 250 professors. La Junta Docent de la UDIMAS, en que es troben representants dels diferents estaments docents, estudiants i personal d'administració, ha impulsat un ambiciós projecte d'integració progressiva de l'alumne a l'Hospital, potenciant la docència pràctica i l'estudi autòdirigit amb l'objectiu d'estimular l'ensenyament actiu i involucrar al màxim els estudiants en el procés de l'aprenentatge.

L'INSTITUT MUNICIPAL D'INVESTIGACIÓ MÈDICA (IMIM)

L'IMIM és un organisme públic dedicat a la recerca científica en el camp de la Biomedicina i de les Ciències de la Salut, així com a la formació de personal investigador altament qualificat en aquests àmbits. Ubicat dintre del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona, està estructurat en Unitats i Grups de Recerca de caràcter multidisciplinar, amb una composició mixta d'investigadors de l'IMIM i d'investigadors clínics de l'IMAS: Hospital del Mar, Hospital de l'Esperança i Centre Fòrum entre d'altres. Actualment, l'activitat més destacada es concentra en els següents àmbits de recerca:

- Recerca bàsica, clínica i epidemiològica del càncer
- Recerca clínica i epidemiològica en fàrmacs i drogues d'abús
- Recerca sobre els serveis sanitaris
- Recerca en malalties cardiovasculars
- Recerca en medicina respiratòria i salut ambiental
- Recerca en informàtica biomèdica

Una mica d'història

L'IMIM, fou creat per l'Ajuntament de Barcelona al 1947, en virtut d'un suggeriment realitzat pel Prof. Nauck, Cap del Tropeninstitut d'Hamburg al Dr. Trias de Bes, Director de

l'Hospital d'Infecciosos (avui Hospital Universitari del Mar), i la seva creació fou possible gràcies al suport del Dr. L. García Tornel, aleshores Tinent d'Alcalde de Sanitat. Tot això era el resultat d'un encàrrec fet el 1945 al Dr. Trias, en relació a una ponència sobre endocarditis lentes que havia de presentar al Congrés de Cardiologia que es celebraria el 1947 a Barcelona. El Dr. Trias encarregà als Drs. J. Gras i A. Foz la realització de la part experimental, l'aportació científica de la qual fou reconeguda més tard amb l'impuls de l'Institut d'Investigació. L'any 1948 Sir Alexander Fleming inaugura el centre (www.imim.es/IMIM/doc/fleming.pdf), i el 1950 es començà a treballar a ple rendiment.

El 1960, el Dr. Gras descriu "el fenomen de la inhibició d'anticossos circulants per hiperimmunització", desenvolupat i ampliat en nombrosos treballs experimentals, els quals foren la base de diverses monografies. El Dr. Foz, membre del Quadre d'Experts en Brucelosi de l'OMS d'ençà 1958, desenvolupa línies de recerca en malalties infeccioses, destacant l'estudi del brot de còlera del 1971, la descripció com anticòs del factor RA, i l'estudi d'un nou mètode diagnòstic de la brucel·losi per ELISA.

La transició política vers un sistema democràtic, iniciada a Espanya al 1975, tingué la seva traducció en el sistema sanitari, culminant el 1986 amb la promulgació de la "Ley General de Sanidad". Durant els primers anys, els Ajuntaments emprengueren nombroses iniciatives sanitàries com les orientades a transformar els serveis assistencials.

A finals de 1984, la constitució de l'IMAS com organisme autònom de l'assistència sanitària municipal, afavorí el desplegament d'una política de recerca específica en els Hospitals Municipals. Aquest procés va permetre de reorientar les funcions de l'antic IMIM, mitjançant la integració del grup de Farmacologia de l'Hospital del Mar (dedicat a la recerca en drogues d'abús), la incorporació d'un nou grup d'Informàtica Mèdica procedent de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), i l'establiment d'un pressupost específic. La incorporació addicional durant els anys 1987 i 1988 d'altres grups d'investigadors en les àrees de la Biologia Cel·lular i de l'Epidemiologia i Salut Pública completà la base de l'estructura actual de l'Institut.

El 1985 fou acreditat pel Comitè Olímpic Internacional per al control antidopatge. També és un centre col·laborador de l'OMS (Oficina Regional Europea) en l'àrea de drogues d'abús.

El 1987 participa de forma protagonista en el descobriment de l'associació entre la descàrrega de soja al port de Barcelona i les epidèmies d'asma aguda que comportaven alguns casos mortals, uns brots epidèmics que posteriorment es va demostrar que ja apareixien des del 1981.

El 1991 el "Consejo de Universidades" l'acredita com a Institut Universitari.

El 1992, coincidint amb les Olimpíades de Barcelona i la reestructuració urbanística de la ciutat, es traslladà a l'actual edifici construït amb aquesta finalitat. També el 1992, s'encarregà de la realització de les proves de dopatge dels Jocs Olímpics i Paralímpics organitzats a Barcelona.

Des de 1993 (DOG 274 de 19 de novembre) l'IMIM ostenta la condició d'Institut Universitari adscrit a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Condició a la qual caldrà renunciar, anys més tard, degut als acords establerts entre l'IMAS i la UPF i al procés d'adscripció a aquesta universitat. Durant l'any 1995, l'IMAS, després de deu anys de funcionament, va emprendre una nova reorganització de la recerca. Aquesta reforma va introduir canvis a diferents nivells: elaboració d'una política científica específica de l'IMAS, creació d'Unitats i Grups de Recerca multidisciplinaris, (una bona part d'ells de composició mixta amb investigadors clínics dels Hospitals), millora dels processos administratius, i potenciació de la formació en recerca amb un programa propi de tercer cicle.

Aquest procés de reorganització va fer efectiva la integració dels investigadors de l'IMIM amb els de la resta de l'IMAS, i es va constituir la (www.imim.es/cr/cat.htm).

El 1998 l'ANEP efectua una avaluació externa i, com a conseqüència, l'IMIM passa a estructurar-se en 13 Unitats i Grups de Recerca, 7 dels quals estan acreditats per la CIRIT com a grups de recerca de qualitat. Tanmateix la institució també està acreditada pel Ministerio de Sanidad y Consumo com a Unitat de Recerca Sanitària Mixta, qualificació que només mantenen tres centres a tot Catalunya.

A l'octubre del 2000, el Grup de Recerca d'Informàtica Biomèdica participa en la visualització de la seqüència del Genoma Humà, amb l'aplicació informàtica "gff2ps", (www1.imim.es/main/software.html), eina de visualització per a anàlisis genòmic desenvolupada pel Grup de Recerca d'Informàtica Biomèdica i ja utilitzada per Celera Genomics en la visualització de *Drosophila melanogaster*. En el cas del Genoma Humà, el Grup de Recerca d'Informàtica Biomèdica va haver d'adaptar el programa degut a les dimensions d'aquest genoma. Al febrer del 2001 s'ha publicat al Science (www.sciencemag.org/cgi/content/full/291/5507/1304/DC2).

Des del juliol del 2000, l'IMIM està adscrit a la Universitat Pompeu Fabra (UPF) (www.upf.es/), per decret de la Generalitat de Catalunya. Paral·lelament a la seva adscripció com a institut universitari, el present de l'IMIM no es pot comprendre sense la seva directa vinculació amb els nous estudis en Ciències de la Salut i de la Vida de la Universitat Pompeu i Fabra. Uns estudis que ja es varen posar en marxa en espais del propi edifici cedits a la UPF. Un desplaçament acadèmic que ha comportat la creació del Departament de Ciències Experimentals i de la Salut (www.upf.es/cexs/) (Dept. CEXS) de la UPF amb la incorporació de nou professorat altament qualificat que està formant nous grups de recerca al mateix entorn. Així, no només es comparteixen serveis comuns i científic-tècnics sinó que l'entorn científic creix anualment amb professors de la universitat experts en els àmbits de la Senyalització Intracel·lular i Regulació Gènica, de la Genètica i Genòmica, i de la Biologia Evolutiva, entre altres. Entre les iniciatives acadèmiques de la UPF en les que hi participa molt directament l'IMIM en destaca el programa de Doctorat en Ciències de la Salut i de la Vida (www.upf.es/cexs/doctorat/), uns estudis per a la formació de personal investigador que destaquen pel seu caràcter multidisciplinari i que proveeixen tres itineraris d'es-

pecialització en els àmbits de la recerca bàsica, la recerca clínica, i la recerca en Salut Pública, respectivament.

Juliol del 2000: Una iniciativa rellevant dels científics d'ambdues institucions (IMIM i Dept. CEXS de la UPF) ha estat el dotar-se d'un Codi de Bones Pràctiques Científiques (www.imim.es/cbpc/cat.pdf), unes "regles del joc" que lliurement i voluntàriament han assumit els professors i investigadors no només per preservar la integritat de la recerca que efectuen sinó per garantir-ne la seva màxima qualitat i excel·lència.

Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona

L'IMIM és una de les principals institucions impulsores de la creació i posta en marxa del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona (PRBB) (www.prbb.org), un projecte científic i innovador que ambiciona convertir Barcelona en una de les grans capitals de Recerca Biomèdica d'Europa. Per fer possible el projecte, l'11 d'abril del 2000 es firmà un conveni de col·laboració conjunt entre l'Ajuntament de Barcelona, els Departaments d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació i de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat, la Universitat Pompeu Fabra i l'IMAS. El 23 de setembre del 2000 la ministra de Ciència y Tecnologia, Anna Birulés, i l'alcalde de Barcelona, Joan Clos, varen presidir l'acte protocol·lari d'inici de les obres. El PRBB, un parc científic universitari, té com a objectiu estratègic el concentrar i optimitzar els recursos humans, científic-tècnics i logístics necessaris per aconseguir una Recerca d'Excel·lència, una Docència Superior Innovadora, i una Assistència Sanitària de la màxima qualitat en el camp biomèdic.

El PRBB està ubicat en un edifici de 28.000 m², que disposa de tecnologies avançades i instal·lacions especialment dissenyades per a la recerca. L'edifici, d'una arquitectura singular, està construït en el front marítim de la Barceloneta, al costat de l'Hospital del Mar. El Nucli Científic Principal està integrat per l'Institut Municipal d'Investigació Mèdica (IMIM), centre de l'IMAS i Institut Universitari adscrit a la UPF, el Departament de Ciències Experimentals i de la Salut (Dept. CEXS) de la UPF (www.upf.edu/cexs), i el Centre de Regulació Genòmica (CRG) (www.crg.es).

El PRBB concentra la seva recerca científica en els camps següents: Diferenciació Cel·lular i Càncer, Genòmica i Regulació Gènica, Epidemiologia i Salut Pública, Fisiopatologia i Desenvolupaments Terapèutics, Bioinformàtica i Informàtica Biomèdica.

El 22 de juny de l'any 2002 es constitueix la Fundació Parc de Recerca Biomèdica per part de les Fundacions UPF, IMIM i CRG, després d'un acord previ entre les entitats superiors corresponents. El Patronat és el màxim òrgan de govern de la Fundació i està format per representants de l'Institut Municipal d'Assistència Sanitària, del Departament d'Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya, de les Universitats (UPF i UAB) i de personal investigador de l'Institut Municipal d'Investigació Mèdica. Dirigeix la Fundació PRBB el Dr. Jordi Camí.

HOSPITAL DE L'ESPERANÇA

El mes de novembre de 1924 l'Ajuntament de Barcelona va prendre l'acord d'utilitzar, mentre no es construís un centre específic, dos pavellons amb capacitat per a 80 malalts a l'Hospital Municipal per a Infecciosos, separats de la resta d'edificis. Construïts al 1914, eren de fusta i estaven mancats d'unes mínimes condicions higièniques i sanitàries. D'aquesta manera es va constituir l'Hospital d'Incurables, que aviat canviaria la seva denominació. Va ser el juny de 1928 quan l'Ajuntament de Barcelona, responent a un suggerent article periodístic del pensador i escriptor Eugeni d'Ors, va prendre l'acord següent: "El benèfic establiment sostingut per aquest Ajuntament, Hospital d'Incurables, on són assistits els malalts afectats de dolències qualificades d'incurables es denominarà Hospital-Asil de la Mare de Déu de l'Esperança". El problema dels incurables amb processos irreversibles i els malalts socials creixia per sobre de les possibilitats d'atenció de l'Ajuntament. El consistori anava prenent llits de l'hospital per a infecciosos per donar-los a l'Hospital de la Mare de Déu de l'Esperança.

Quan es va assumir definitivament la inviabilitat del projecte d'un nou hospital, el 1933 es van construir un parell de nous edificis i es van fer obres fins a ampliar la capacitat a 244 llits. Per poder fer-se càrrec amb garanties de les urgències i els casos necessitats d'operacions, el 1935 es va habilitar un pavelló quirúrgic.

Durant la guerra l'Hospital de l'Esperança va patir, també, el perill dels bombardejos de l'exèrcit sublevat, que tenien en una propera fàbrica de gas un objectiu clau. Els malalts es van haver de traslladar a Vallvidrera a l'antic manicomi de Betlem, edifici poc adequat i que va fer reduir la capacitat d'atenció a 170 pacients.

Poc després de la guerra s'inicià el projecte del que seria el definitiu emplaçament de l'Hospital de la Mare de Déu de l'Esperança, prop del santuari de Sant Josep de la Muntanya, al barri de la Salut. L'edifici de quatre plantes, inaugurat el 22 de juny de 1945, només ocupava en aquells moments un cos del que és l'actual. El nou hospital volia ser un exemple de l'aplicació dels principis de construcció sanitària moderna. S'habilitaven habitacions per a un o per a dos ingressats o, en sales més grans, s'establien separacions amb parets baixes. Quan va ser inaugurat, tot i que tenia prevista una capacitat per a 250 persones es va limitar a 196 (74 homes i 122 dones), ja que es van haver d'habilitar sales per al personal auxiliar i per a les religioses que tenien cura de l'atenció dels pacients. El 1948 es va ubicar a l'Hospital el Servei Quirúrgic d'Urgències municipal, que hi va ocupar 30 llits.

El 1951 comencen les obres de la part central de l'Hospital. Es tracta de la part que serveix d'unió entre els dos cossos de l'edifici i que li dona la forma d'una H. Amb aquesta reforma el centre arribava als 216 llits. El 1955 es comença la construcció d'una ala del segon cos de l'edifici, per arribar fins als 520 llits. És també als anys cinquanta quan es comença a abandonar la idea d'un centre destinat a pacients de llarga durada i amb malalties irreversibles. En canvi es comença a pensar en una definició com a hospital centrat en malalties relacionades amb la gent gran.

Malgrat les anteriors discussions sobre quin havia de ser el futur assistencial del centre, el 1975 l'Hospital de la Mare de Déu de l'Esperança es converteix en un asil per a gent gran. Els quiròfans i els equips mèdics s'han de traslladar a l'Hospital de Nostra Senyora del Mar. Però el 1977 la situació canvia radicalment i es decideix convertir-lo en un hospital general. Un acord amb la Seguretat Social garanteix una continuïtat en la prestació del servei i, a partir de llavors, es van dotant els diferents serveis. El 1978 s'instal·la el servei de Nefrologia, que fa el primer transplantament renal l'any següent. El 1981 entra en funcionament Urgències i el 1982 la Unitat de Cures Intensives i el Banc de Sang.

Fins el 1990 es potencia l'activitat quirúrgica del centre i es treballa molt en aspectes que millorin l'atenció als malalts. L'últim pas que ha donat l'Hospital de l'Esperança s'emmarca en el remodelatge de l'oferta sanitària dels hospitals de l'IMAS que es va emprendre el 1992. L'Hospital avança cap a l'especialització en dues àrees molt definides: d'una banda la quirúrgica, fonamentalment l'oftalmològica, i de l'altra la relacionada amb les malalties de l'aparell locomotor. Seguint les directrius del recent projecte d'integració funcional dels centres de l'IMAS, l'any 1993 s'inicien les obres per a la construcció d'una àrea terapèutica de Rehabilitació.

El servei de Medicina Física i Rehabilitació es trasllada des del Centre Peracamps l'octubre de 1993, per incorporar-se a la Unitat de l'Aparell Locomotor. Aquesta Unitat integra funcionalment els serveis de Cirurgia Ortopèdica i Traumatològica, Reumatologia i Medicina Física i Rehabilitació.

Es preveu que la demanda d'atenció de pacients amb patologies òsteo-articulars crònic-degeneratives s'incrementarà de manera significativa seguint el ritme d'envelliment de la població. També es pretén vincular al màxim possible els professionals de l'assistència primària amb l'Hospital i convertir-se en centre de referència per a aquestes patologies.

CENTRE FÒRUM DE L'HOSPITAL DEL MAR

El Centre Fòrum de l'Hospital del Mar apropa els serveis d'atenció a la gent gran i a la seva població. L'edifici, que està a la zona del Fòrum 2004, entre els carrers Llull i Rambla Prim, es troba a l'àrea d'influència de l'Hospital del Mar i, per tant, apropa els serveis de geriatria i psiquiatria al mateix temps que enforteix la connexió amb l'hospital per a les malalties de major complexitat.

Aquest nou centre respon a l'encàrrec del Catsalut i als plans de l'Hospital del Mar per a garantir l'evolució i creixement de la població de Sant Martí a la que atenem.

Quan a l'àmbit de la Geriatria, el Centre Fòrum està especialitzat en l'atenció de les necessitats sanitàries i sociosanitàries de les persones grans i de les seves famílies, la qual cosa comprèn el diagnòstic, tractament, seguiment i avaluació de la malaltia. Un equip de professionals tindrà cura de les vostres necessitats, tant en unitats d'hospitalització com des de les consultes externes, l'hospital de dia o l'atenció domiciliària.

Quan a l'àmbit de la Psiquiatria, el Centre Fòrum ofereix, a través de l'IAPS, l'atenció d'urgències psiquiàtriques 24 h., l'hospitalització d'aguts vinculada als seus sectors i els serveis de l'hospital de dia de psiquiatria, que ofereix un recurs ambulatori d'assistència diària i multidisciplinar, orientada a aquells malalts que no requereixen l'assistència de 24 hores.

Atenció sociosanitària

Servei de Geriatria de l'IMAS: Institut d'Atenció Geriàtrica i Sociosanitària (IAGS)

El servei de Geriatria de l'IMAS està gestionat per l'Institut d'Atenció Geriàtrica i Sociosanitària (IAGS) i disposa de les diferents unitats assistencials específiques necessàries per oferir una atenció geriàtrica integral en tots els nivells assistencials.

A l'Hospital del Mar hi ha la Unitat Funcional d'Avaluació (UFIS). A l'Hospital de l'Esperança hi ha les següents unitats: Unitat de Mitja Estada (Unitat de Convalescència), Unitat d'Aguts de Geriatria (UGA) i Unitat de Subaguts (USAG). Al centre Fòrum de l'Hospital del Mar hi ha les unitats de llarga estada (Unitat de Llarga Estada i Unitat de Psicogeriatria), l'Hospital de Dia, la Unitat d'Atenció Domiciliària (PADES) i la Unitat de Mitja Estada (Unitat de Convalescència).

Tant a l'Hospital del Mar, com a l'Hospital de l'Esperança, com al Centre Fòrum de l'Hospital del Mar, hi ha Consultes Externes del servei de Geriatria IAGS-IMAS.

Tots aquests dispositius i unitats assistencials depenen del servei de Geriatria (IAGS-IMAS).

Direcció de l'Institut
Anton Ma. Cervera

Atenció salut mental

Institut d'atenció Psiquiàtrica: Salut Mental i Toxicomanies (IAPS)

El servei de salut mental del Centre Fòrum està integrat a l'Institut d'atenció Psiquiàtrica: Salut Mental i Toxicomanies (IAPS), que té com a objectiu l'atenció clínica, el diagnòstic i el tractament, de manera personalitzada, eficaç, eficient i segura de les persones de les comunitats de referència amb trastorn psiquiàtric.

Els serveis de l'IAPS ofereixen atenció especialitzada en diferents nivells assistencials: atenció d'urgències, atenció d'aguts i crisi amb hospitalització total o de dia, atenció ambulatoria multidisciplinària intensiva d'acollida ràpida i coordinació amb la xarxa d'atenció psiquiàtrica per al continuum assistencial. Així com la Unitat de Patologia Dual Forum.

L'equip de metges, infermers, psicòlegs i treballadors socials, entre d'altres, són experts en l'atenció dels malalts mentals, tant pel que fa al diagnòstic i l'avaluació com el tractament i posterior seguiment.

L'àmbit assistencial de l'IAPS és múltiple:

- Atenció d'urgències hospitalàries
- Hospitalització psiquiàtrica d'aguts, Crisi i Estada Breu
- Atenció Comunitària de Salut Mental
- Atenció Comunitària de Toxicomanies
- Hospitalització de Toxicomanies
- Programa de Manteniment amb Metadona
- Atenció ambulatoria Psicossomàtica i Enllaç
- Programes especials

Direcció de l'Institut
Antoni Bulbena

Comissió de docència

Per tal d'assolir una millor eficàcia en les funcions de promoció, suport, seguiment i avaluació de la docència dels residents, es van crear per llei les Comissions de Docència a tots els centres acreditats per formar especialistes.

A l'IMAS, aquesta Comissió té una organització característica que pretén donar resposta d'una forma efectiva alhora que descentralitzada a aquestes funcions.

La Comissió de Docència té com a objectius fonamentals:

1. L'organització i gestió de les activitats corresponents a la formació per a especialistes que es porten a terme a la institució, i el control de l'acompliment dels objectius que conformen els seus programes de formació.
2. La supervisió de l'aplicació pràctica de la formació i de la seva integració amb l'activitat assistencial ordinària i d'urgències del centre.
3. La programació anual de les activitats de formació especialitzada als centres i establiments dels plans individuals per a cada especialista en formació, d'acord amb els programes aprovats pel Ministerio de Sanidad y Consumo per a cada Especialitat.
4. Informe a la Direcció de l'IMAS sobre la proposta de l'oferta anual de places en formació, d'acord amb els programes aprovats pel Ministerio de Sanidad y Consumo per a cada Especialitat.
5. L'emissió de l'informe a les autoritats administratives, quan s'estimi la possible infracció de les disposicions vigents sobre formació especialitzada.
6. La Comissió de Docència extindrà les seves competències a tots els serveis assistencials de l'IMAS que imparteixen formació especialitzada per llicenciats, i es relacionarà amb els òrgans de direcció de l'organització a través de la Direcció Mèdica.
7. La Gerència/Direcció de l'IMAS facilitarà els medis materials i humans que resultin necessaris per al correcte desenvolupament de les funcions que corresponen a la Comissió de Docència.
8. Actualització de la informació i potenciació dels canals d'informació i comunicació de la Comissió de Docència mitjançant la Intranet i la pàgina web de l'IMAS.

La secretaria de la Comissió de Docència està ubicada al soterrani del prefabricat de RRHH de l'Hospital del Mar (extensió 3714).

La Comissió de docència disposa d'un taulell informatiu situat a l'entrada de l'edifici prefabricat on també s'ubica el departament de recursos humans de l'IMAS (planta baixa H. Mar).

COMISSIÓ DE DOCÈNCIA DE L'IMAS _ 2009

President

Juan Gutiérrez (Geriatría)

Vicepresidenta

Antònia Vázquez (Medicina Intensiva)

Vocals en representació dels tutors dels programes de formació

Oscar García Algar (Pediatría)

Pedro Hinarejos (Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia)

Leonardo Mellibovsky (Medicina Interna)

Purificación Salgado (Psiquiatria)

Antònia Vázquez (Medicina Intensiva)

Vocals en representació dels especialistes en formació

Laura Calsina (Angiologia i Cirurgia Vascolar)

Daniel Colprim (Geriatría)

Javier Gimeno (Anatomia Patològica)

Elisabeth Lerma (Medicina Interna)

Sergi Pascual (Pneumologia)

Enrique A. Rijo (Urologia)

Anna Zapatero (Medicina Intensiva)

Vocal designat per la Comunitat Autònoma

Xavier Castells (Director Mèdic de l'IMAS)

Facultatiu delegat per la Unitat Docent de Medicina Familiar i Comunitària

José Luis Echarte (Medicina Familiar i Comunitària)

Facultatiu delegat per la Unitat Docent de Medicina Preventiva i Salut Pública

Francesc Macià (IMAS)

Facultatiu especialista designat per la Comissió de recerca IMAS

Joaquim Gea (IMAS)

Vocal en representació del personal administratiu

Cristina Vallverdú (Tresoreria i Finances)

President Subcomissió d'Infermeria

Jesús Escribano (Formació Continuada)

Secretària

Georgina Badosa (IMAS)

El tutor dels residents

El Tutor docent és el membre de l'Staff d'un Servei (Secció en alguns casos) responsable de la formació com a especialistes dels Metges Residents, tant des del propi Servei com, parcialment, dels que roten per ell. És a més la persona que s'ocupa dels problemes d'aquests residents, actuant com a intermediari entre ells i el Cap del Servei, els restants serveis i la institució.

Designació

El Cap del Servei proposarà el Tutor entre els membres del seu Staff. Es tractarà de la persona amb un perfil més adequat, que per les seves tasques tingui contacte ampli amb els Residents. Aquesta proposta es sotmetrà a la consideració de la Comissió de Docència qui donarà el vist i plau i la farà arribar a la Direcció/Gerència de l'IMAS, per al seu nomenament.

Funcions

El Tutor haurà d'atendre les necessitats bàsiques dels Residents, especialment en els moments d'incorporació al seu destí. Serà, a més, el responsable de presentar-los els diferents professionals, i introduir-los en els diferents Serveis per on hagin de realitzar les rotacions pertinents.

Són funcions del Tutor de Residents procurar que existeixin en el Servei tots els mitjans i estímuls necessaris per tal que la formació de l'especialista sigui correcta en els apartats d'assistència, recerca, docència i organització.

El Metge Resident haurà de concloure la seva formació podent incorporar-se com a Staff en aquest o un altre centre, sense deficiències en cap dels camps esmentats. Aquesta responsabilitat inclou fonamentalment el Cap de Servei i el Tutor. La Comissió de Docència vetllarà per la realització d'aquestes funcions.

1 Assistència

La formació assistencial del resident no depèn únicament del Tutor i del Cap de Servei, sinó que és obligació de tots els membres d'aquest.

La formació assistencial de l'especialista es basa en el compliment del programa de formació recomanat per la Comissió Nacional de Especialidades. Aquestes hauran estat adaptades per la Comissió de Docència a les característiques de la institució i a les circumstàncies canviants de l'especialitat.

El Tutor haurà de buscar alternatives per realitzar rotacions en altres centres, quan no sigui possible efectuar-les en el propi. En aquests casos, haurà de gestionar les rotacions externes a través de la Comissió de Docència d'acord amb la normativa establerta pel Ministerio de Sanidad y Consumo i la Comunitat Autònoma.

El Tutor haurà de buscar l'equilibri per tal que la formació assistencial cobreixi no només l'atenció, diagnòstic i tractament dels malalts de l'especialitat, sinó també el domini de les tècniques pròpies d'aquesta.

Haurà de vetllar per tal que es realitzin les sessions específiques que completin la formació dels residents. Aquestes sessions hauran de tractar de temes bàsics de l'especialitat, ensinistrant els futurs especialistes en la correcta exposició de temes i casos clínics, amb discussió posterior. D'altra banda, el Tutor haurà de concertar amb el Cap de Servei la realització de les sessions d'àmbit més general (sessions clíniques i científiques del Servei) que siguin d'interès per a la docència dels metges residents.

El Tutor haurà d'atendre els metges residents d'altres especialitats que facin les seves rotacions pel Servei, coordinant-se amb els respectius tutors.

El Tutor haurà de vetllar perquè els seus metges residents facin el nombre suficient i necessari de guàrdies per a la seva formació. Hauran d'evitar la realització d'un nombre o característiques de les guàrdies que entri en contradicció amb la correcta formació en l'especialitat.

Haurà de procurar que la formació del metge resident inclogui l'assistència supervisada i progressiva a pacients en règim de consulta externa. Aquesta funció es realitzarà preferentment en els últims anys de la residència.

Per últim, hauran d'avaluar als residents i aconseguir les qualificacions dels tutors d'altres centres quan els residents rotin per ells. Tota aquesta documentació serà remesa a la Comissió de Docència al finalitzar cada any de residència.

2 Recerca

El Tutor haurà de responsabilitzar-se de la formació del metge resident en aquest camp. És a dir, de la realització supervisada de treballs de recerca, assistència a congressos i reunions científiques i aprenentatge de les tècniques d'exposició, publicacions en revistes mèdiques, etc.

També és convenient que l'orienti cap al disseny d'un projecte de Tesi Doctoral, a realitzar finalitzant o ja acabada la seva residència. En aquest sentit, és responsable d'estimular el metge resident a la presentació d'un projecte en el seu últim any de residència per a optar als ajuts de Recerca Jordi Gras per a Residents de l'IMAS que es convoquen anualment.

El Tutor no és el responsable únic d'aquests temes, ja que es complementa amb el Cap de Servei i/o responsable d'Investigació si hi fos, però la seva proximitat al metge resident haurà de constituir l'estímul continuat en aquestes àrees.

3 Docència

El Tutor procurarà que el metge resident s'exerciti en l'exposició de temes monogràfics relacionats amb l'especialitat en diverses sessions hospitalàries.

També haurà de tenir cura que el metge resident participi en la formació dels alumnes de pregrau i la resta de metges residents.

4 Organització

El Tutor vetllarà per què, en els últims anys, el metge resident tingui funcions de responsabilitat. Així, s'haurà d'acostumar a dirigir i orientar la resta de metges residents en temes assistencials, docents i de recerca. És a dir, en el seu últim període, el metge resident realitzarà funcions similars a les del Metge Adjunt. Aquesta experiència serà de vital importància pel seu futur professional.

Per últim, el Tutor tindrà cura amb especial interès que el metge resident adquireixi destresa en l'ús de sistemes informàtics (tractament de la informació clínica, de textos, base de dades, paquets estadístics, programes de gràfics) i tècniques estadístiques, i en el domini de la llengua anglesa (vehicle de comunicació científica).

També haurà de familiaritzar-lo amb els sistemes de documentació bibliogràfica i l'ús de la biblioteca, així com amb totes les tècniques que puguin millorar la seva formació continuada.

Tutors de residents per especialitats

Especialitat	Tutors hospitalaris
Anàlisis Clíniques	Marta de Ramon
Anatomia Patològica	Carles Barranco / Mar Garcia Garcia
Anestèsia i Reanimació	Sílvia Bermejo / J. Luís Fernández Candil / Isabel Ramos / Teresa Silva
Angiologia i Cirurgia Vascolar	Carme Llorc
Aparell Digestiu	Xavier Bessa
Cardiologia	Lluís Recasens / Ramon Serrat
Cirurgia General i Aparell Digestiu	David Parés / Miguel Pera / J. Antonio Pereira
Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia	Pedro A Hinarejos / Carles Torrens
Dermatologia MQ i Venereologia	Fernando Gallardo
Endocrinologia i Nutrició	Jaume Puig
Farmàcia Hospitalària	Javier Mateu
Farmacologia Clínica (IMIM)	Magí Farré
Geriatría	M ^a José Robles / Olga Sabartés / Olga Vázquez Ibar
Hematologia i Hemoteràpia	Alberto Álvarez Larrán
Medicina Familiar i Comunitària	José Luis Echarte / Miguel A. Márquez
Medicina Física i Rehabilitació	Ester Marco / Josep M ^a Muniesa
Medicina Intensiva	Antònia Vázquez
Medicina Interna	Leonardo Mellibovsky / Xavier Nogués
Medicina Preventiva i Salut Pública	Francesc Macià
Nefrologia	Antònia Orfila
Neurocirurgia (*)	Emili Galitó
Neurofisiologia Clínica	Immaculada Royo
Neurologia	Elvira Munteis / Ana Rodríguez
Obstetrícia i Ginecologia	M ^a Teresa Castillo / Antoni Payà / Mar Vernet
Obstetrícia i Ginecologia Infermeria	Assumpció Sala
Oftalmologia	Daniel Nahra / Josep Tuñí
Oncologia Mèdica	Sònia Servitja
Oncologia Radioteràpica	Anna Reig
Otorinolaringologia (*)	Marta Amat
Pediatria	Oscar García Algar / Núria López Segura
Pneumologia	Mauricio Orozco
Psicologia Clínica	Mònica Astals
Psiquiatria	M ^a Francina Fonseca / Purificación Salgado
Psiquiatria Infermeria	Immaculada Cuixart
Radiodiagnòstic	Àngel Gayete
Reumatologia	Delfí Rotés
Urgències (*)	Isabel Campodarve / M ^a Jesús López Casanovas
Urologia	Glòria Nohales

(*) Especialitats no acreditades.

Servei de prevenció de riscos laborals

Què és la prevenció?

És el conjunt d'actuacions o mesures adoptades en les activitats de l'empresa, amb el fi d'evitar o disminuir els riscos derivats del treball.

Activitats

L'Àrea de Vigilància de la Salut: Porta a terme les revisions mèdiques, el dispensari de salut laboral, vacunacions, control d'accidents, estudis per exposició, protocols i altres.

L'Àrea d'Higiene Industrial: Conjunt de tècniques no mèdiques destinades a la prevenció de malalties professionals com són el control i el seguiment de les exposicions ambientals (soroll, il·luminació, substàncies químiques, condicions tèrmiques, radiacions ionitzants), elaboració de protocols, etc.

L'Àrea de Seguretat: Supervisa i orienta sobre el conjunt de tècniques i procediments destinats a evitar o disminuir els accidents de treball.

L'Àrea d'Ergonomia: S'ocupa de l'adequació del lloc de treball a les persones.

Ubicació

Hospital del Mar: Planta soterrània (entre Anatomia Patològica i Arxiu)

Telèfon 93 248 30 66 / 67

* Informació sobre nocions bàsiques de prevenció i circuits a seguir en cas d'Accident Laboral, en el tríptic "Prevenció de Riscos Laborals" que es dona a RRHH i al Servei de Prevenció.

Servei d'atenció a l'usuari

HOSPITAL DE L'ESPERANÇA

L'objectiu del Servei d'Atenció a l'Usuari (SAU) és vetllar per què tant els pacients com les seves famílies rebin una bona assistència al nostre centre. L'opinió dels usuaris mitjançant els fulls de reclamacions, suggeriments, agraïments o expressant-nos les seves opinions personalment, són els nostres instruments de treball. En el moment que un usuari ens fa la seva demanda es posa en marxa tot un circuit de gestions i seguiments de millora.

L'equip del Servei d'Atenció a l'Usuari està compost per la Mercè Fernández, Cap del Servei, i la Noemi Moreno, persona de suport.

El Servei d'Atenció a l'Usuari està situat a la planta baixa de l'Hospital, entrant per la porta principal a mà esquerra, al costat dels ascensors.

Les reclamacions presentades de caràcter assistencial, es remeten al Cap de Servei corresponent, sol·licitant informació. Si es considera adient, s'envia còpia a la Direcció del Centre. Amb l'informe del Cap de Servei elaborem una resposta, que fem arribar a l'usuari.

CARTA DE DRETS I DEURES

La carta de drets i deures la trobareu penjada a Intranet seguint els següents passos:

Info corporativa --- publicacions --- més publicacions --- pàgina 5 --- Carta de Drets i Deures dels Ciutadans

CENTRE FÒRUM

La missió principal és la de garantir el respecte dels drets dels usuaris, desenvolupant la seva labor en quatre àmbits de competències: l'àrea de qualitat (gestió de reclamacions, enquestes, propostes de millora, ...), l'àrea de la informació i la comunicació, l'àrea del voluntariat i l'àrea de les activitats d'animació.

El servei d'atenció a l'usuari s'ubica en la planta baixa molt a prop de l'entrada del carrer Llull, és el segon despatx del passadís de consultes de geriatría.

Cap d'atenció a l'usuari:

Montse Soro

Suport administratiu del servei:

Elisenda Maristany

Les extensions telefòniques corresponents són: 8547 i 8861.

Sessions clíniques i bibliografia recomanada per serveis

ANÀLISIS CLÍNQUES

Cap de Servei: Montserrat Bartrolí
Tutora: Marta de Ramón

Sessions internes

- Sessions generals: primer i quart dimecres de cada mes a les 15,45h.
- Casos clínics: 2 dimecres al mes.
- Formació continuada: 2 dimecres al mes.

Sessions conjuntes amb altres Serveis

- Medicina Interna/Infeccioses: dijous
- Pediatria: dimarts

Publicacions recomanades

Revistes

- THE NEW ENGLAND JOURNAL OF MEDICINE
- CLINICAL CHEMISTRY
- JOURNAL OF THROMBOSIS AND HAEMOSTASIS
- CLINICAL INFECTIOUS DISEASES

ANATOMIA PATOLÒGICA

Coordinador del Servei: Sergi Serrano
Tutor: Carles Barranco / Mar Garcia Garcia

Sessions Internes

- Seminari: diari, 8,00 a 9,00 h. (excepte quan coincideixi amb una altra sessió).
- Consulta de casos: diari de 14,00 a 15,00 h.
- Citologia: divendres de 8,00 a 9,00 h. (quinzenal).

Sessions conjuntes amb altres Serveis

- Cirurgia General: dilluns de 8,00 a 9,00 h (quinzenal)
- COT.: dijous de 13,00 a 14,00 h (mensual)
- Cardiologia: dimarts 8,00 a 9,00 h (mensual)
- Dermatologia: dimarts, 13,00 a 14,00 h (setmanal)
- Digestiu: dijous de 15,00 a 16,00 h (quinzenal)
- Endocrinologia: dimecres de 14,00 a 15,00 h (mensual)
- Ginecologia: dimecres de 8,00 a 9,00 h (trimestral)
- Hematologia: dimecres 15,00 a 16,00 h (setmanal)
- Medicina Interna: dilluns de 15 a 16 h (mensual)
- Nefrologia: dilluns de 15 a 17h (quinzenal)
- Neurologia-Neurocirurgia: dimecres de 8 a 9h (quinzenal)
- Pneumologia: dilluns de 15,00 a 16,00 h (bimensual)
- UCI: dilluns 8,00 a 9,00 h (mensual)
- Urgències: dilluns 8,00 a 9,00 h (mensual)
- Urologia: dimecres de 16,00 a 17,00 h (mensual)

Publicacions recomanades

Llibres

- COTRAN. Robbins Pathologic Basis of Disease, 7ª Ed. 1994
- KOSS. Diagnostic Cytology, 4ª Ed. 1992
- ROSAI. Ackerman's Surgical Pathology, 8ª Ed. 1996
- FLETCHER. Diagnostic Histopathology of Tumors. 2ª Ed. 2000
- STERNBERG. Diagnostic Surgical Pathology. 4ª Ed. 1999

Revistes

- AMERICAN JOURNAL OF SURGICAL PATHOLOGY
- HUMAN PATHOLOGY
- SEMINARS IN DIAGNOSTIC PATHOLOGY
- LABORATORY INVESTIGATION
- MODERN PATHOLOGY
- AMERICAN JOURNAL OF PATHOLOGY

ANESTESIOLOGIA I REANIMACIÓ

Cap de Servei: Fernando Escolano
Tutors: Sílvia Bermejo / J Luís Fernández Candil / Mª Isabel Ramos/ Teresa Silva

Sessions Internes

- Sessió general del Servei: dimarts de 8,00 a 9,00 h. Aula Cardiologia
- Sessió de residents: dimecres de 16,00 a 17,00 h. Aula Cardiologia
- Sessió reanimació: dimarts de 16,00 a 17,00 h (quinzenal). Sala reunions quiròfan H. Mar
- Sessions unitat del Dolor: quinzenals. Unitat del Dolor

Sessions Externes

- Classes teòriques organitzades per la Societat Catalana d'Anestesiologia, Reanimació i Terapèutica del Dolor. Primers dilluns de cada mes, de 16,30 a 19,30 h. Acadèmia de ciències mèdiques. Assistència obligatòria.
- Sessió científica mensual de la Societat Catalana d'Anestesiologia. Primer dilluns de cada mes a les 20,00 h. Acadèmia de Ciències Mèdiques.
- Cursos monogràfics per l'últim any de residència organitzats per la Societat Catalana d'Anestesiologia, Reanimació i Terapèutica del Dolor. Obligatori matricular-se mínim a un curs

Avaluacions anuals

- Avaluació anual per part de la European Academy of Anaesthesiology (In Training Examination i European Diploma per als R4).
- Avaluació anual per part de la Societat Catalana d'Anestesiologia, Reanimació i Terapèutica del Dolor (SCARTD)

Publicacions recomanades

Llibres

- BARASH. Clinical Anesthesia, 6ª Ed., 2009
- MILLER. Anesthesia. 6ª Ed. 2004

- MORGAN E, Clinical Anesthesiology. 4ª Ed. 2005
- STOELTING R, Pharmacology and Physiology in Anesthetic Practice 4ª Ed 2006
- STOELTING R, DIERDOR S, Anesthesia and Co-existing Disease, 5ª Ed. 2008
- IRWIN and RIPPE'S. Intensive Care Medicine, 6ª Ed. 2008
- HALL J.B. Principles of Critical Care, 3ª Ed. 2005

Revistes

- ANESTHESIOLOGY
- ANESTHESIA AND ANALGESIA
- EUROPEAN JOURNAL OF ANESTHESIOLOGY
- ACTA ANESTHESIOLOGICA SCANDINAVICA
- ANAESTHESIA
- BRITISH JOURNAL OF ANESTHESIA
- CRITICAL CARE MEDICINE
- DOLOR
- REVISTA ESPAÑOLA DE ANESTESIOLOGÍA Y REANIMACIÓN
- PAIN
- INTENSIVE CARE MEDICINE
- CRITICAL CARE MEDICINE

ANGIOLOGIA I CIRURGIA VASCULAR

Cap de Servei: Francesc Vidal-Barraquer

Tutora: Carme Llorca

Sessions Internes

- Dilluns: Mortalitat (1r. de mes)
 Bibliogràfica (2n. i 4t. de mes)
 Revisions cirurgia Servei (2n. i 4t. de mes)
- Dimarts: Programació
- Dimecres: Angiografia
- Dijous: Visita General
- Divendres: Angiografia

Sessions conjuntes amb altres Serveis

- Neurologia: 3r. dilluns, 08,15 h (mensual)
- Radiologia: 3r. dilluns, 15,00 h (mensual)

Publicacions recomanades

Llibres

- El Servei d'Angiologia i Cirurgia Vascular disposa de biblioteca pròpia.

Revistes

- ANNALS OF VASCULAR SURGERY
- CIRCULATION
- EUROPEAN JOURNAL OF VASCULAR SURGERY
- JOURNAL OF VASCULAR SURGERY

APARELL DIGESTIU

Cap de Servei: Felipe Bory

Tutor: Xavier Bessa

Sessions Internes

- Passi de guàrdia: diari a les 8,00 h. Sala sessions UH-70
- Passi de visita, ingressos i altes: diària segons secció
- Sessió d'iconografia Secció endoscòpia digestiva

- Científica/ Bibliogràfica, Gastroenterologia-Endoscòpia i Hepatologia: divendres, 8,30 h. Sala sessions UH-70
- Científica Hepatologia: dilluns, 15,30 h. Sala sessions CCEE

Sessions conjuntes amb altres Serveis

- Comitè càncer fetge: cada dijous 16,00 h (sala sessions CCEE)
- Comitè càncer colon: dimarts 13 h (Anatomia Patològica)
- Comitè patologia biliopancreàtica i esòfag-estòmac-duodè: dimecres 8,30 h (Aula UH 40)

Altres Sessions

- Sessió científica mensual de la Societat Catalana d'Aparell Digestiu. Primer dijous de cada mes a les 20,00 h. Acadèmia de Ciències Mèdiques

Publicacions recomanades

Llibres

- S. SHERLOCK. Diseases of the Liver and Biliary System, 12a. Ed., 2002.
- M. SLEISSENGER. Gastrointestinal Diseases, 8a. Ed., 2006.
- Oxford Textbook of Clinical Hepatology, 2ª Ed. 2000
- Tratamiento de las enfermedades hepáticas y biliares. Asociación española estudio del hígado. 2004
- Tratamiento de las enfermedades gastroenterológicas. Asociación española de gastroenterología. 2ª Ed. 2006

Revistes

- GASTROENTEROLOGIA Y HEPATOLOGIA
- GASTROENTEROLOGIA Y HEPATOLOGIA CONTINUADA
- GASTROENTEROLOGY
- AMERICAN JOURNAL OF GASTROENTEROLOGY
- GUT
- HEPATOLOGY
- JOURNAL OF HEPATOLOGY

CARDIOLOGIA

Cap de Servei: Jordi Bruguera

Tutors: Ramon Serrat / Lluís Recasens

Sessions Internes

- Passi de guàrdia: 8,00 a 8,15 h.
- Sessió mortalitat: 8,15 a 9,00 h (mortalitat)
- Sessió bibliogràfica 8,15 a 9,00 h.(quinzenal)
- Sessió subespecialitat: 8,15 a 9,00 h (quinzenal)
- Sessions clíniques de presentació de casos: 2-3 de 8,15 a 9,15 h (sesions/setmana)
- Sessió d'Hemodinàmica: dimecres de 8,15 a 9,30 h (quinzenal)
- Sessió cirurgia: de 8,15 a 9,00 h (mensual)
- Sessions especials: de 8,15 a 9,15 h.segons divendres de mes (semestral)
- Sessió MIR: dimecres de 14,30 a 15,30 h
- Sessió mortalitat: de 15,00 a 16,00 h (diària excepte període estiu)

Publicacions recomanades

Llibres

- HEART DISEASES. Braunwald, 7ª Ed., 2005.
- ESTELLA. Manual de Electrocardiografia
- GUIA PARA EL TRATADO DEL PACIENTE CORONARIO. Sociedad Española de Cardiología.

- TRATADO DE ELECTROCARDIOGRAFÍA. Dr. Bayés de Luna.
- ENFERMEDADES DEL PERICARDIO. Dr. Soler Soler.
- CARDIOLOGÍA PEDIÁTRICA. Hamish Watson.
- CARDIOVASCULAR DRUG THERAPY. Messerli.

Revistes

- CIRCULATION
- JOURNAL OF THE AMERICAN COLLEGE OF CARDIOLOGY
- EUROPEAN HEART JOURNAL
- AMERICAN JOURNAL OF CARDIOLOGY
- REVISTA ESPAÑOLA DE CARDIOLOGIA

CIRURGIA GENERAL I APARELL DIGESTIU

Cap de Servei: Lluís Grande

Tutors: David Parés / Miguel Pera / J. Antonio Pereira

Unitats

- C. Endocrina
- C. Gastrointestinal
- C. Hepato-bilio-pancreàtica
- C. Colorrectal
- C. de la paret abdominal i de mama

Sessions Internes

- Sessió del servei: dimarts 10,30 a 12,00 h
- Sessió Morbilitat i Mortalitat: setmanal
- Sessió (alternes i per unitats bibliogràfica, clínica o de recerca)
- Sessió de residents: dimarts 12,00 a 13,00 h
- Comitè càncer digestiu: dimecres 8,30 a 10,00 h
- Comitè càncer colorrectal: dimarts 13,00 a 14,00 h

Publicacions recomanades

Llibres

- SCHWARTZ. Principles of Surgery. 8ª Ed. 2005
- PARRILLA. Cirugía AEC. 1ª Ed. 2005.
- FARDON. Endocrine surgery. 2ª Ed. 2001
- PERASON. Esophageal Surgery. 1ª. Ed. 2002
- CASTELL. The esophagus. 2ª Ed. 1999
- WAY. Current Surgical. 11ª Ed. 2003
- HAMILTON/BAILEY. Emergency Surgery. 13ª Ed. 2000
- ZOLLINGER. Atlas of surgical operations. 8ª Ed. 2003
- SKANDALAKIS. Anatomía y técnicas quirúrgicas. 2ª Ed. 2000
- TROIDL. Principles & practice research. 2ª Ed. 1991
- MOTULSKY. Intuitive Biostatistics. 1ª Ed. 1995
- CARBONELL. Hernia inguinal/crural. 1ª Ed. 2001
- CASANOVA. Cirugía Hepática. 1ª Ed. 2004
- TARGARONA. Cirugía endoscópica. 1ª Ed. 2005
- ALVAREZ CAPEROCHIPI. Cirugía de la pared abdominal. 1ª Ed. 2005.
- GURIRAO. Infecciones quirúrgicas, 1ª Ed. 2006
- PARRILLA. Cirugíaesofagogástrica. 1ª Ed. 2001
- SITGES. Cirugía endocrina. 1ª Ed. 1999
- LLEDÓ. Cirugía colorectal. 1ª Ed. 2000
- JOVER. Politraumatismos. 1ª Ed. 2001
- GORDON. Principles & practice of surgery for colon, rectum and anum. 2ª Ed. 1999
- PHILIPS R. Modern coloproctology. 1ª Ed. 1993

Revistes

- AMERICAN JOURNAL OF SURGERY
- ANNALS OF SURGERY
- BRITISH JOURNAL OF SURGERY
- SURGERY
- ANNALS OF SURGICAL ONCOLOGY
- JOURNAL OF THORACIC and CARDIOVASCULAR SURGERY
- JOURNAL AMERICAN COLLEGE SURGEONS
- CURRENTS PROBLEMS SURGERY
- CURRENT SURGERY

CIRURGIA ORTOPÈDICA I TRAUMATOLOGIA

Cap de Servei: Enric Càceres

Tutors: Pedro Hinarejos / Carles Torrens

Sessions Internes

- Urgències: 8,00 h (diària)
- Quirúrgica: 8,00 h (diària) H. Esperança
- Radiològica: quinzenal
- Temàtica per a Residents: setmanal/quinzenal
- Servei: setmanal

Sessions conjuntes amb altres serveis

- Unitat Aparell Locomotor (UAL): conjunta amb Patologia, Reumatologia i Rehabilitació (mensual)
- General hospitalària: (mensual)

Sessions Externes

- Acadèmia de Ciències Mèdiques: quart dijous del mes 20,30 h (mensual)
- Sessió de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques per residents: quart dijous del mes 18,30 h (mensual)

Publicacions recomanades

Llibres

- INTRODUCCIÓN A LA TRAUMATOLOGÍA Y CIRUGÍA ORTOPÉDICA. Ed. L. Munuera. Interamericana. McGraw-Hill. 1996
- ROCKWOOD & GREEN'S FRACTURES. Edit. Ch.A. Rockwood, D.P. Green y R.W. Bucholz 3ª Ed. JB Lippincot Company. Philadelphia.
- CAMPBELL CIRUGÍA ORTOPÉDICA. Ed. Crenshaw. 8ª ed. Panamericana, 1997
- TACHDJIAN ORTOPEDIA PEDIÁTRICA, Edit. M.O. Tachdjian, 2a. Ed., Interamericana. McGraw-Hill. 1997.

Revistes

- REVISTA DE ORTOPEDIA Y TRAUMATOLOGÍA
- JOURNAL OF BONE AND JOINT SURGERY
- CLINICAL ORTHOPEDICS AND RELATED RESEARCH

DERMATOLOGIA MÈDICO QUIRÚRGICA I VENEREOLOGIA

Cap de Servei: Ramon Mª Pujol

Tutor: Fernando Gallardo

Sessions

- Sessió iconogràfica: dilluns 8,00 h
- Sessió dermatopatològica: dimarts 13,00 h

- Sessió bibliogràfica: dimecres 8,15 h
- Sessió monogràfica: dijous 8,15 h
- Sessió clínica: dijous 13,00 h

Publicacions recomanades

Llibres

- Dermatology in Internal Medicine. T.B. Fitzpatrick
- Atlas of Dermatology. T.B. Fitzpatrick
- Textbook of Dermatology. Rook
- The Skin. D. Weedon
- Flaps and Grafts in Dermatologic Surgery. T.A. Tromovitch

Revistes

- THE AMERICAN JOURNAL OF DERMATOPATHOLOGY
- PEDIATRIC DERMATOLOGY
- INTERNATIONAL JOURNAL OF DERMATOPATHOLOGY
- CLINICAL AND EXPERIMENTAL DERMATOLOGY
- JOURNAL OF THE AMERICAN ACADEMY OF DERMATOLOGY
- BRITISH JOURNAL OF DERMATOPATHOLOGY
- ARCHIVES OF DERMATOLOGY

ENDOCRINOLOGIA I NUTRICIÓ

Cap de Servei: J. Francisco Cano

Tutor: Jaume Puig

Sessions Internes

Sessions docents

- Espai MIR: dimarts 8,30 h (setmanal)
- Casos clínics: dimecres 15,00 h (mensual)
- Nutrició enteral-parenteral: dimecres 15,00 h (quinzenal)
- Clínica conjunta: dijous 10,30 h (setmanal)
- Sessió de protocols: dijous 14,00 h (quinzenal)
- Revisió temes: dijous 14,30 h (quinzenal)
- Bibliogràfica: dilluns 15,00 h (setmanal)

Sessions conjuntes amb altres Serveis

- Clínico-Patològica: dimecres a les 15,30 h. (mensual)
- Obesitat mòrbida: divendres 9,00 h (mensual)
- Radiologia- Med. Nuclear: dilluns a les 15,30 h (mensual)
- Sessió dels serveis d'endocrinologia dels Hospitals de Barcelona: dijous 15,00 h. (bimestral)

Publicacions recomanades

Llibres

- ADA. ADVANCED POSTGRADUATE COURSE. Complicaciones de la diabetes. 2000
- BARDIN. Current Therapy in Endocrinology and Metabolism
- ROOK. Endocrinologia Clínica Pediàtrica. 2 Ed. 1999
- CLARK DUH. Textbook of Endocrino Surgery. 1997
- ELLENBERG. Diabetes Mellitus
- FELIG/BAXTER/FROHMAN. Endocrinology and Metabolism. 3 Ed. 1998
- FELING. Endocrinology and Metabolism
- De GROOT, LARSEN, HENNERMANN. The Thyroid and it's Diseases. 6 Ed.
- JOSLIN. Diabetes Mellitus. 12 Ed. 1990
- MAZZAFERRI AND SAMAAN. Endocrine Tumors. 1993
- PICKUP. Textbook of Diabetes

- RANKE. Diagnóstico Endocrinológico funcional en niños y adolescentes. 1992
- ROSAI, AND DELELLIS. Tumors of the Thyroid gland nº 5. Third series.
- WULLIAMS Textbook of Endocrinology. 8 Ed. 1999
- WILSON. Williams' Textbook of Endocrinology

Revistes

- DIABETES
- DIABETES CARE
- DIABETIC MEDICINE
- DIABETOLOGIA
- ENDOCRINOLOGÍA Y NUTRICIÓN
- ENDOCRINOLOGY AND METABOLISM CLINICS OF NORTH AMERICA
- JOURNAL OF CLINICAL ENDOCRINOLOGY AND METABOLISM
- NUTRICIÓN CLÍNICA Y DIABÉTICA HOSPITALARIA

FARMÀCIA HOSPITALÀRIA

Cap de Servei: Esther Salas

Tutor: Javier Mateu

Sessions Internes

- Sessió general de tot el Departament de Farmàcia de l'IMAS (setmanal)
- Sessió Farmàcia H. Mar (diària)
- Sessió Bibliogràfica (setmanal)

Publicacions recomanades

Llibres

- BONAL et al, ed. Farmacia hospitalaria. 3ª Ed. Tom. I-II. 2002
- AMERICAN SOCIETY OF HEALTH-SYSTEM PHARMACIST: AHFS. DRUGINFORMATION. 45th Ed. 2003
- SWETMAN SC, Ed. Martindale. The complete drug reference. 33rd Ed. 2002
- TRISSEL LA. Handbook on injectable drugs. 12th Ed. 2003
- HARDMAN JG et al ed. THE PHARMACOLOGICAL BASIS OF THERAPEUTICS. 10th Ed. 2001
- HEBEL SK et al. DRUG FACTS AND COMPARISON. 56th Ed. 2002
- STOCKLEY IH. DRUG INTERACTIONS. 5th Ed. 1999
- DUKES MNG et al. EFFECTS OF DRUGS. 14th Ed. 2000
- YOUNG LY et al. THE CLINICAL USE OF DRUGS. 1995
- GENNARO AR. THE SCIENCE AND PRACTICE OF PHARMACY 20th Ed. 2000
- GOLDFRANK LR at al. TOXICOLOGIC EMERGENCIES. 7th Ed. 2002

Revistes

- AMERICAN JOURNAL OF HOSPITAL PHARMACY
- ANNALS OF PHARMACOTHERAPY
- DRUGS
- FARMACIA HOSPITALARIA
- PHARMACY WORLD AND SCIENCES

FARMACOLOGIA CLÍNICA

Cap de Servei: Jordi Segura

Tutor: Magí Farré

Sessions Internes:

- Unitat Farmacologia: divendres de 13,00 a 14,00 h.
- Àrea Farmacologia Clínica: setmanal

Publicacions recomanades

Llibres

- BAÑOS JE, FARRÉ M. Principios básicos de farmacología clínica. Las bases científicas de la utilización de medicamentos. Barcelona: Masson, 2002
- CARRUTHERS SG, HOFMAN BB, MELMON KL, NIERENBERG DW. Melmon and Morell's clinical pharmacology. Nova York McGraw-Hill, 2000
- FLOREZ J, ARMIJO JA, MEDIAVILLA A. Farmacología Humana, 4ª ed. Barcelona: Masson 2003
- GRAHAME-SMITH DG, ARONSON JK. Oxford textbook of clinical pharmacology and drug therapy. Oxford. Oxford University Press 2002.
- BRUNTON LL, LAZO JS, PARKER KL eds. Goodman & Gilman. The Pharmacological Basis of Therapeutics. 11th ed. McGrawHill, New York 2006.
- SOCIEDAD ESPAÑOLA DE FARMACOLOGÍA CLÍNICA. Manual del Residente de Farmacología Clínica. Madrid: Sociedad Española de Farmacología Clínica, 2002.
- SPEIGHT TM, HOLFORD NHG. Avery's Drug Treatment, 4 th ed. Auckland: Adis, 1997.

Revistes

- ADDICTION
- BRITISH JOURNAL OF CLINICAL PHARMACOLOGY
- CLINICAL PHARMACOKINETICS
- CLINICAL PHARMACOLOGY AND THERAPEUTICS
- DRUG ALCOHOL DEPENDENCE
- DRUG SAFETY
- DRUGS
- EUROPEAN JOURNAL OF CLINICAL PHARMACOLOGY
- JOURNAL OF PHARMACOLOGY AND EXPERIMENTAL THERAPEUTICS
- TRENDS IN PHARMACOLOGICAL SCIENCES

GERIATRIA

Cap de Servei: Anton M^a. Cervera

Tutores: Mª José Robles /Olga Sabartés /
Olga Vázquez Ibar

Sessions clíniques

- Sessions clíniques de residents cada dijous de 16,00 a 17,00 (setmanals)
- A totes les unitats assistencials es fan sessions clíniques diàries pròpies
- A totes les unitats es fan sessions interdisciplinars de l'equip assistencial amb regularitat setmanal

Publicacions recomanades

Llibres

Nivell bàsic

- Ribera Casado JM, Altimir Losada S, Cervera Alemany AM, Gil Gregorio P. GERIATRÍA (SECC 10). En: Farreras P, Rozman C. Medicina Interna (15ª ed). Elseviere España, S.A. Madrid 2004; pp 1301-1334. (Edició en castellà)
- Resnick NM, Dosa D. GERIATRIC MEDICINE. En: Kasper DL/Braunwald. E/ Fauci AS/Hauser SL/Longo DL/Jameson J/L Isselbacher KJ/. HARRISON'S PRINCIPLES OF INTERNAL MEDICINE. 16th ed (international edition). Mc Graw Hill. New York, 2005. (Edició en anglès i en castellà).
- Guillén Llera F, Pérez del Molino J. SÍNDROMES Y CUADROS EN EL PACIENTE GERIÁTRICO. Ed. Masson, S.A. Barcelona, 2003. (Edició en castellà, 1ª edició 1994, existeix una reimpressió de 2003)
- Ferri FF, Fretwell MD, Wachtel TJ. PRACTICAL GUIDE TO THE CARE OF THE GERIATRIC PATIENT (2nd ed). Eds: Elsevier Mosby. St Louis, 1997. (Edició en anglès).
- Reuben DB, Herr K, Pacala JT, et al. GERIATRICS AT YOUR FINGERTIPS: 2005, th Edition. New York: The American Geriatrics Society; 2005. (Edició en anglès). A la pàgina web d'aquesta societat (www.americangeriatrics.org), és possible accedir a una informació on-line.
- TRATADO DE GERIATRÍA PARA RESIDENTES. Editat per la Sociedad Española de Geriatria y Gerontología (SEGG), Madrid 2006 (existeix versió digital a www.segg.es)

Nivell mig i avançat

- Salgado Alba A, Guillén Llera F, Ruipérez Cantera I. MANUAL DE GERIATRÍA (3ª ed). Eds Masson. Barcelona 2003. (Edició en castellà).
- Beers MH, Berkow R. EL MANUEL MERCK DE GERIATRÍA. 2ª edición esp. Ediciones Mosby/Doyma – Hartcourt Brace España, SA. Madrid, 2001. (Edició en castellà). Existeix l'edició original en anglès, editorial John Wiley & Sons, 3th edition, any 2000).
- Hazzard W, Blass J, Halter J, Ouslander J, Tinetti M. Eds. PRINCIPLES OF GERIATRIC MEDICINE & GERONTOLOGY. 5th edition, McGrawHill, New York, 2003. (Edició en anglès).
- GERIATRICS REVIEW SYLLABUS: A CORE CURRICULUM IN GERIATRICS fifth Edition (GRS5) edició en castellà Medical Trends SL, Barcelona, 2003. (L'edició original en anglès està editada per l'American Geriatrics Society, existeix detallada informació tant en la web d'aquesta societat, com en la seva versió on line en CD i en llibre) (www.americangeriatrics.org).
- Kane RL, Ouslander JG, Abrass IB. ESSENTIALS OF CLINICAL GERIATRICS. 5th Edition. Mc Graw HILL, New York, 2004. (Edició en castellà).
- Cassel CK, Leipzig R, Cohen HJ, Larson EB, Meier DE. GERIATRIC MEDICINE: AN EVIDENCE-BASED APPROACH (4th ed). Eds: Springer. New York 2003. (Edició en anglès).
- Gallo JJ, Busby-Whitehead J, Rabins PV, Silliman RA, Murphy JB, Reichel W. REICHEL'S CARE OF THE ELDERLY: CLINICAL ASPECTS OF AGING HARDBOUND. 5th eds. William & Wilkins. Baltimore, 1999. (Edició en anglès).

Revistes

- REVISTA ESPAÑOLA DE GERIATRÍA Y GERONTOLOGÍA
- REVISTA MULTIDISCIPLINAR DE GERONTOLOGÍA
- JOURNAL OF THE AMERICAN GERIATRIC SOCIETY
- JOURNAL OF GERONTOLOGY
- AGE AND AGEING
- ARCHIVES OF GERIATRICS AND GERONTOLOGY
- GERONTOLOGY
- CLINICS IN GERIATRIC MEDICINE

Internet

- Sociedad Española de Geriatria y Gerontología (SEGG) www.segg.es
- British Geriatrics Society (BGS) www.bgs.org.uk
- American Geriatrics Society (AGS) www.americangeriatrics.org
- International Association of Gerontology (IAG) www.iagg.com.br
- Forum Geriatrics www.forumgeriatrics.org
- Fundació Institut Català de l'Envel·liment www.envelliment.org
- Societat Catalano-Balear de Geriatria y Geontologia www.scbgg.org
- Age and ageing <http://ageing.oxfordjournals.org>

HEMATOLOGIA i HEMOTERÀPIA

Cap de Servei: Carles Besses

Tutora: Alberto Álvarez Larrán

Sessions Internes

- Sessió clínica de casos de consulta: dilluns 15,00 h
- Sessió Clínica Planta: dimarts a les 8,30 h
- Sessió Citològica: dijous alterns a les 8,30 h
- Seminaris formació continuada: dijous alterns a les 8,30 h
- Sessió residents: dijous, 13,00h (quinzenal)

Sessions conjuntes amb altres serveis

- Sessió Hemopatologia: dimecres 15,00 h
- Sessió Transplantament (H. Sant Pau): dimecres, 9,00 h (videoconferència)
- Comitè de Limfomes (Radiologia, Radioteràpia, Medicina Nuclear): divendres, 9,30 h
- Sessió d'Infeccions: dimarts 15,00 h

Publicacions recomanades

Llibres

- HOFFMAN R. Hematology. Basic principles and practice. Fourth edition. Elsevier inc. 2009
- SANS-SABRAFEN J, BESSES C, VIVES CORRONS JL, Hematología Clínica. 5ª. Ed. Harcourt 2006. (a premsa)
- WOESSNER S., FLORENSA L La Citología óptica en el diagnóstico hematológico. 5ª. Ed. Acción Médica 2000
- Technical Manual AABB, 16th edition. 2008

Revistes

- BLOOD
- BRITISH JOURNAL OF HAEMATOLOGY
- JOURNAL OF CLÍNICAL ONCOLOGY
- HAEMATOLÓGICA
- LEUKEMIA
- SEMINARS IN HAEMATOLOGY

- THROMBOSIS AND HAEMOSTASIS
- TRANSFUSION

MEDICINA FÍSICA i REHABILITACIÓ

Cap de Servei: Ferran Escalada

Tutora: Ester Marco / Josep Mª Muniesa

Sessions Internes

- Bibliogràfica: dimarts de 8,00 a 9,00 h. Sala de reunions 3r. pis.
- Clínica interdisciplinar de Rhb: dimarts de 9,00 a 10,00 h. Sala reunions UH 5è. pis
- Pòtesis o ortesis: dimecres 15,00 a 16,00 h. Sala grups 3r. pis
- Tutoria: dijous 15,30 a 17,00 h. Despatx 5
- Residents: dijous de 15,00 a 17,00 i/o divendres de 8,00 a 9,00 h. (segons participants). Sala reunions 3r. pis

Sessions conjuntes amb d'altres serveis

- Unitat Aparell Locomotor (UAL): dimarts 15,00 a 16,00 h (mensual)
- Rehabilitació pulmonar: dilluns d'11,00 a 11,30 h. Exploracions complementàries de Pneumologia. Hospital del Mar
- Generals de l'IMAS: dimarts 15,00 a 16,00 h (mensual). Sala 4 UDIMAS, Hospital del Mar
- Convalescència i llarga estada (Centre Fòrum): dilluns 14,30 h. Despatx 3 de Consultes Externes

Sessions externes

- Societat Catalana de Rehabilitació i Medicina Física, cada últim dimarts del mes a les 19,30 h (Lloc: Acadèmia Ciències Mèdiques).

Publicacions recomanades

Llibres

Generals Rehabilitació

- KRUSEN. Medicina Física y Rehabilitación. Kottke Lehman. 4ª ed. 2000.
- DE LISA. Rehabilitation Medicine. 2nd. ed. 1998.
- MIRANDA MAYORDOMO. Rehabilitación Médica. 1ª ed. 2004.
- Manual SERMEF de Rehabilitación y Medicina Física. 1ª ed. 2006.
- Enciclopedia Médico-quirúrgica. Kinesiterapia y Medicina Física. París.

Aparell locomotor

- LUSARDI MM, NIELSEN CC. Orthotics and Prosthetics in Rehabilitation. 1ª ed. 2000.
- DANIELS-WORTHINGHAM'S. Pruebas funcionales musculares. 6ª ed. 2002.
- KENDALL: Músculos, pruebas y funciones. 2ª ed. 1985.

Disfàgia

- LOGEMANN JA. Evaluation and treatment of Swallowing disorders. 1998. Ed. Austin-Texas.
- LOGEMANN JA. Manual for the videofluoroscopic study of swallowing. 1993. Ed. Austin-Texas.

Dolor

- J. PLAJA. Analgesia por medios físicos. 1ª ed. 2002.

Proves funcionals

- Biomecánica de la marcha humana normal y patológica. Instituto de Biomecánica de Valencia. 3ª ed. 2005.

Rehabilitació cardiopulmonar

- H. GIRAI DO ESTRADA. EPOC: Diagnóstico y tratamiento integral con énfasis en la rehabilitación pulmonar. 3ª ed. 2008.
- Monografía SORECAR. Rehabilitación integral en el paciente con enfermedad pulmonar obstructiva crónica. 1ª ed. 2007.

Revistes

- REHABILITACIÓN (Madrid)
- ARCHIVES OF PHYSICAL MEDICINE AND REHABILITATION
- JOURNAL OF REHABILITATION MEDICINE
- JOURNAL OF CARDIOPULMONARY REHABILITATION
- PARAPLEGIA
- SPINE
- STROKE

Internet

- www.joseplaporte.org . Biblioteca Josep Laporte. Accés a múltiples serveis (Medline, Cochrane, revistes electròniques)
- www.ncbi.nlm.nih.gov . Pub Med National Library. Important recull de base de dades mèdiques
- www.comb.es . Col·legi de metges de Barcelona. Apartat especialitats, links d'interés específic per rehabilitació.
- www.academia.cat/societats/rehabil/ . Web oficial de la Societat Catalana de Rehabilitació i Medicina Física.
- www.sorecar.org . Web oficial de la Sociedad Española de Rehabilitación Cardiorespiratoria.
- www.sermef.es . Web oficial de la Sociedad Española de Rehabilitación y Medicina Física.

MEDICINA INTENSIVA

Cap de Servei: Felipe Solsona

Tutora: Antònia Vázquez

Sessions Internes

- Assistencial+Canvi de guàrdia: diària a les 15,00 h
- Actualització: dijous a les 10,00 h (setmanal)
- Bibliogràfica: dimarts a les 10,00 h (quinzenal)
- Mortalitat: dimarts a les 10,00 h (quinzenal)
- Anatomia Patològica: tercer dilluns a les 8,30 h (mensual)
- Residents: dimecres a les 10,00 h. Classes per a residents que roten pel servei amb els temes bàsics de l'especialitat (shock, ventilació mecànica, etc). Cicle de 8 sessions per trimestre.

Publicacions recomanades

Llibres

El Servei de Medicina Intensiva elabora un document en què consten articles d'interés pel resident en rotació. Disponible al mateix servei.

- CIVETTA. Critical Care, 2ª Ed., 1992.
- HALL. Principles of Critical Care, 1ª Ed., 1992.
- KIRBY. Clinical Applications of Ventilatory Support, 1ª Ed., 1990.

- RIPPE. Intensive Care Medicine, 3ª Ed., 1996.
- ROSE. Clinical Physiology of Acid-Base and Electrolyte Disorders, 4ª Ed., 1993.
- SIVAK. The high Risk Patient: Management of the Critically Ill, 1ª Ed., 1995

Revistes

- ANNALS OF EMERGENCY MEDICINE
- CRITICAL CARE MEDICINE
- INTENSIVE CARE MEDICINE
- CRITICAL CARE CLINICS
- CHEST
- SURGERY
- JOURNAL OF TRAUMA
- NEW ENGLAND JOURNAL OF MEDICINE
- MEDICINA INTENSIVA

MEDICINA INTERNA i MALALTIES INFECCIOSES

Cap de Servei: Adolf Díez

Tutors: Leonardo Mellibovsky / Xavier Nogués

El Servei consta d'una planta per pacients amb un total de 40 llits, atenció per pacients en consultes externes (tots els dies de la setmana), Hospital de Dia de Malalties Infeccioses (control de tractaments antiretrovirals) i Hospital de Dia de Medicina Interna.

A més el Servei forma part de la Unitat d'Investigació en fisiopatologia òssia – articular (URFOA) des de on es desenvolupa una línia d'assistència – investigació en osteoporosi. També en el Servei es desenvolupa investigació en SIDA amb participació en múltiples assaigs clínics.

Sessions Internes

- Clínica M. Interna: diària a les 8,15 h (Sala UH 80)
- Clínica general M. Interna-M. Infeccioses: dimarts a les 8,30 h (Aula UDIMAS)
- Bibliogràfica E. Infeccioses: dimecres a les 8:30h (Sala UDIMAS)
- Radiològica: dijous 15,30 h, cada 15 dies (Sala UH 80)
- Clínica M. Infeccioses: dijous 8,30 h (Sala UH-90)
- Interna i tractaments antiretrovirals M. Infeccioses: divendres 8,30 h (Altell M. Interna)

Sessions conjuntes amb altres Serveis

- A. Patològica: primers dilluns de mes 15,30 h (Aula A. Patològica).

Publicacions recomanades

Llibres

- ISSELBACHER. Harrison's Principles of Internal Medicine, 13ª Ed., 1994.
- MANDELL. Principles and Practice of Infectious Diseases, 4ª Ed., 1995.
- SACKETT. Evidence-Based Medicine, 1ª Ed., 1997
- UpToDate. UpToDate inc. Ed. actualitzada trimestral

Revistes

- ACP JOURNAL CLUB
- AIDS
- AMERICAN JOURNAL OF MEDICINE
- ANNALS OF INTERNAL MEDICINE

